

Taikus judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VšĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +37067934089, el.paštas: giriuinspekcija@gmail.com
LT487189900010700257

PAREIŠKIMAS

2026-03-13

Vilnius

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

DĖL TVARESNIŲ MIŠKŲ ATKŪRIMO PRAKTIKŲ

Atsižvelgiant į didėjantį visuomenės susirūpinimą miškų būkle ir biologinės įvairovės apsauga Lietuvoje, kreipiamės į Lietuvos Respublikos Aplinkos ministeriją, prašydami skirti didesnę dėmesį miškų atkūrimui natūraliu būdu arba atsodinti neariant paklotės ir tik išimtiniais atvejais taikyti miško paklotės arimą vykdant miško atkūrimo darbus.

Pastaraisiais metais miškų atkūrimo darbuose dažnai taikomas intensyvus dirvos paruošimas, įskaitant miško paklotės arimą ir mechaninį dirvos suardymą. Tokie metodai gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį miško ekosistemoms – pažeidžiamas miško paklotės sluoksnius, sunaikinama dalis dirvožemio mikroorganizmų, mažėja biologinė įvairovė, didėja dirvožemio erozijos rizika. Tokiu būdu natūralūs miškai paverčiami į plantacinius želdinius, darkomas kraštovaizdis, mažėja ekosistemų atsparumas aplinkos pokyčiams.

Natūralus miško atsikūrimas arba atsodinimas neariant ir paliekant miško paklotę nepažeistą leidžia išsaugoti dirvožemio struktūrą, natūralius sėklų bankus bei biologinę įvairovę. Be to, natūralus atsikūrimas dažnai sudaro sąlygas susiformuoti mišresniems ir atsparesniems miškams, kurie geriau prisitaiko prie klimato kaitos.

Pažymėtina, kad dirvožemio apsauga yra pripažįstama ir kitose žemės naudojimo srityse. Pavyzdžiui, pagal Europos Komisijos patvirtintas bendrosios žemės ūkio politikos priemonės Lietuvoje jau nuo 2023 m. skatinama neariminė žemdirbystė, siekiant išsaugoti dirvožemio struktūrą, mažinti eroziją, saugoti dirvožemio mikrobiologinę įvairovę ir anglies sankaupas. Dirvožemio neardymo svarba žemės ūkyje jau pripažinta valstybiniu lygmeniu, todėl analogiškas principas galėtų būti taikomas ir miškų atkūrimo praktikoje.

Taip pat pažymėtina, kad Europos Sąjungos Miškų strategija 2030 pabrėžia natūralesnių miškų atkūrimo metodų, biologinės įvairovės išsaugojimo ir ekosistemų atsparumo didinimo svarbą.

Atsižvelgiant į tai, prašome:

1. Skatinti miškų atkūrimą į kuo natūralesnę būklę, tuo pačiu išsaugant kraštovaizdį.

2. Užtikrinti, kad miškų atkūrimo praktikos neprieštarautų tvaraus miškų tvarkymo principams ir neprisidėtų prie natūralių miškų pavertimo vienaarūšiais plantaciniais želdiniais. (šis reikalavimas atitinka FSC sertifikato 6.10.1 kriterijų).

3. Pavesti atsakingoms institucijoms įvertinti miško paklotės arimo poveikį miško ekosistemoms ir parengti rekomendacijas dėl tvaresnių miškų atkūrimo metodų taikymo.

4. Peržiūrėti ir, jei reikia, koreguoti Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus bei kitus susijusius teisės aktus bei rekomendacijas, kad miško paklotės arimas būtų taikomas tik išimtiniais atvejais.

5. Didinti informacijos sklaidą apie natūralaus miško atkūrimo naudą bei gerąją praktiką.

6. Įtraukti mokslininkus, miškininkus ir visuomenę į diskusijas dėl tvaresnių miškų atkūrimo metodų ir jų taikymo Lietuvoje.

Tikimės, kad ministerija įvertins šio klausimo svarbą ir bus imtasi priemonių, kurios padėtų užtikrinti tvaresnį, ekologiškai stabilesnį ir biologinę įvairovę išsaugantį Lietuvos miškų atkūrimą.

Pagarbiai,

VšĮ “GIRIŲ INSPEKCIJA” atstovai